

ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με »· καὶ διὰ τοῦτό φησιν· «Ἐχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου »· νόει οὖν τὸν χρισθέντα, ὁμολόγει τὸν κρίσαντα, καὶ προσκύνει τὸν ναὸν διὰ τὸν ἐν αὐτῷ κατοικοῦντα.

Κύρ. Ἐγὼ ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου ἓνα ὕϊόν ἐκ δύο ὁμολογῶ· τὸν ἓνα εἰς δύο οὐ διαιρῶ.

HYMNUS ACATHISTUS ¹

Τροπάριον

PG
92, 1335

Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς λαθὼν ἐν γνώσει, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἰωσήφ σπουδῇ ἐπέστη ὁ ἀσώματος, λέγων τῇ ἀπειρογάμῳ· Ὁ κλίνας τῇ καταβάσει τοὺς οὐρανοὺς χωρεῖται ἀναλλοιώτως ὅλος ἐν σοί· ὃν καὶ βλέπων ἐν μήτρᾳ σου λαθόντα δούλου μορφὴν ἐξίσταμαι κραυγάζειν σοι·

2079

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Κοντάκιον

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν, εὐ-

*me, propter quod unxit me.*² Ideoque dixit: *Unxit te Deus, Deus tuus, oleo laetitiae prae consortibus tuis.*³ Intellige ergo unctum, confitere ungentem, adora templum propter eum qui in ipso habitat.

Cyr. Ego ex sancto Spiritu et Maria Virgine unum Filium ex duobus confiteor. Unum in duos non divido.

Troparion

PG
92, 1336

Iussum arcana mente complexus incorporeus Gabriel, Iosephi domum festinanter ingressus est dicens Virgini nuptiarum nesciae: Qui coelos inclinavit descensu citra mutationem totus in te recipitur: quem ergo quidem videns in utero tuo servi formam accepisse, prae admiratione ad te clamo:

2079

Ave, sponsa innupta.

Contacium

Tibi ego invictae Imperatrici acceptos triumphos, tibi gratiarum

¹ Viri docti attribuunt hunc nobilem Hymnum *Sergio* vel *Germano Constantinopolitanis*, nec non *Georgio Pisidae*. Attributio vere *S. Romano* videtur nonnullis probabilis; quaestio tamen, ad hodiernum diem, sub iudice manet, et Hymnus attribuitur *Anonymo* cuidam saec. vi (cf. Cay II, 209-210; Al 570. Cf. etiam RPhTh 547; Ti 327).

² Isa. LXI, 1; Lc. IV, 18.

³ Ps. XLIV, 8.

χαριστήρια ἀναγράφω σοι ἡ πόλις σου, Θεοτόκε· ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον· ἵνα κράζω σοι·

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΟΙΚΟΙ

2080 Ὡν εἰς ἀνάγνωσιν ἴσταται· οἱ αὐτοὶ δὲ οἱκοὶ εἰσι κατὰ ἀλφάβητον, ἡγουν PG 92, 1336
κδ', καὶ λέγονται παρὰ τοῦ ἱερέως.

Ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῃ τὸ Χαῖρε·
καὶ σὺν τῇ ἁσωμάτῳ φωνῇ * σωματούμενόν σε θεωρῶν, Κύριε, ἐξίστατο, *1337
καὶ ἴστατο κραυγάζων πρὸς αὐτὴν τοιαῦτα·

Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείψει.

Χαῖρε, τοῦ πεσόντος Ἀδὰμ ἡ ἀνάκλησις.

Χαῖρε, τῶν δακρύων τῆς Εὕας ἡ λύτρωσις.

Χαῖρε, ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνους λογισμοῖς.

Χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον καὶ ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς.

Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις Βασιλέως καθέδρα.

Χαῖρε, ὅτι βαστάζεις τὸν βαστάζοντα πάντα.

Χαῖρε, ἀστὴρ ἐμφαίνων τὸν Ἥλιον.

actiones refero, o Deipara, a calamitatibus liberata civitas tua: sed tu qua polles virtute insuperabili ab omni me periculorum genere libera; ut clamem ad te:

Ave, sponsa innupta.

ACATHISTI OECI

2080 *Qui stando leguntur: Oeci vero ipsi sunt in ordine alphabetico, scilicet XXIV, et dicuntur a sacerdote.* PG 92, 1335

Archangelus e coelo missus est, qui diceret Dei Matri, Ave: te vero, Domine, contemplan assumentem, * corpus sua cum incorporea voce obstupuit, et stetit ad ipsam clamans talia: *1338

Ave, per quam splendeat laetitia.

Ave, per quam deficiet maledictum.

Ave, lapsi Adae revocatio.

Ave, lacrymarum Evae redemptio.

Ave, humanis cogitationibus inaccessa altitudo.

Ave, ipsis angelorum oculis invisibilis profunditas.

Ave, quoniam Regis es thronus.

Ave, quoniam portantem omnia portas.

Ave, stella, quae Solem profers.

Χαῖρε, γαστήρ ἐνθέου σαρκώσεως.
 Χαῖρε, δι' ἧς νεουργεῖται ἡ κτίσις.
 Χαῖρε, δι' ἧς βρεφουργεῖται ὁ Κτίστης.
 Χαῖρε, δι' ἧς προσκυνεῖται ὁ Πλάστης.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

PG
92, 1337

Βλέπουσα ἡ ἀγία ἑαυτὴν ἐν ἀγνείᾳ, φησὶ τῷ Γαβριὴλ θαρσαλέως· Τὸ 2081
 παράδοξόν σου τῆς φωνῆς, δυσπαράδεκτόν μου τῇ ψυχῇ φαίνεται· ἀσπόρου
 γὰρ συλλήψεως τὴν κύησιν πῶς λέγεις, κράζων·
 Ἀλληλούϊα;

Γινῶσιν ἄγνωστον γινῶναι ἡ Παρθένος ζητοῦσα, ἐδόησε πρὸς τὸν λει-
 τουργοῦντα· Ἐκ λαγόνων ἀγνῶν υἱὸν πῶς ἐστι τεχθῆναι δυνατόν; λέξον μοι.
 Πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἔφησεν ἐν φόβῳ, πλὴν κραυγάζων οὕτω·

Χαῖρε, βουλῆς ἀπορρήτου μύστις.
 Χαῖρε, σιγῆς δεομένων πίστις.
 Χαῖρε, τῶν θαυμάτων Χριστοῦ τὸ προοίμιον.
 Χαῖρε, τῶν δογμάτων αὐτοῦ τὸ κεφάλαιον.
 Χαῖρε, κλίμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός.
 Χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν.
 Χαῖρε, τὸ τῶν ἀγγέλων πολυθρύλλητον θαῦμα.

Ave, divinae incarnationis uterus.
 Ave, per quam renovatur creatura.
 Ave, per quam fit infans Creator.
 Ave, per quam Factor adoratur.
 Ave, sponsa innupta.

PG
92, 1338

Se totam videns in puritate sancta Virgo, fidenter dixit Gabrieli; 2081
 Admiranda vox tua meo animo perceptu difficilis videtur: ecquem
 enim conceptionis sine semine fetum narras, dicens:
 Alleluia?

Arcanae rei notitiam habere quaerens Virgo, ad ministrum cla-
 mavit: E puris visceribus, age, dic mihi, quinam fieri potest, ut na-
 scatur filius? Cui ille, quamvis in timore, clamans dixit ita:

Ave, consilii ineffabilis mystis.
 Ave, eorum, quae sunt reticenda, fides.
 Ave, miraculorum Christi exordium.
 Ave, dogmatum ipsius principium.
 Ave, scala coelestis, per quam Deus descendit.
 Ave, pons terrigenas ad coelum deportans.
 Ave, multum insignis angelorum admiratio.

Χαῖρε, τὸ τῶν δαιμόνων πολυθρήνητον τραῦμα.

Χαῖρε, τὸ φῶς ἀρρήτως γεννήσασα.

Χαῖρε, τὸ πῶς μηδὲνα διδάξασα.

Χαῖρε, σοφῶν ὑπερβαίνουσα γνῶσιν.

Χαῖρε, πιστῶν καταυγάζουσα φρένας.

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

- 2082 Δύναμις τοῦ Ὑψίστου ἐπεσχίασε τότε πρὸς σύλληψιν τῇ ἀπειρογάμῳ· PG 92, 1337
καὶ τὴν εὐκαρπον ταύτης νηδύν, ὡς ἀγρὸν ὑπέδειξεν ἡδὺν ἅπασι, τοῖς θέλουσι
θερίζειν σωτηρίαν, ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως·

Ἀλληλούϊα.

Ἐχουσα θεοδόχον ἡ Παρθένος τὴν μήτραν, ἀνέδραμε πρὸς τὴν Ἐλισά-
βετ· τὸ δὲ βρέφος ἐκείνης εὐθὺς ἐπιγνόν· τὸν ταύτης ἀσπασμὸν ἔχαιρε, καὶ
ἄλμασιν, ὡς ἄσμασιν ἐδόξα πρὸς Θεοτόκον·

Χαῖρε, βλαστοῦ ἀμαράντου κλῆμα.

Χαῖρε, καρποῦ ἀκηράτου κτῆμα.

Χαῖρε, γεωργὸν γεωργοῦσα φιλόανθρωπον.

Χαῖρε, φυτουργὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν φύουσα.

Χαῖρε, ἄρουρα βλαστώνουσα εὐφορίαν οἰκτιρμῶν.

* Χαῖρε, τράπεζα βαστάζουσα εὐθηνίαν ἱλασμῶν.

*1340

Ave, multum luctuosa daemonum clades.

Ave, quae lucem ineffabiliter genuisti.

Ave, quae neminem de modo docuisti.

Ave, quae sapientum cognitionem transcendis.

Ave, quae fidelium mentes illuminas.

Ave, sponsa innupta.

- 2082 Virtus Altissimi tunc obumbravit ei, quae tori erat nescia, ut PG 92, 1338
conciperet, et eius fecundum uterum, tamquam agrum deliciosum
ostendit omnibus qui metere volunt salutem, dum psallunt ita:

Alleluia.

Ferens uterum Virgo, quo Deum exceperat, festinavit ad Eli-
sabeth, cuius infans salutationem illius statim agnoscens gavisus
est, et saltibus, quasi cantibus clamavit ad Deiparam:

Ave, germinis immarcescibilis palmes.

Ave, fructus incorrupti possessio.

Ave, quae benignum humani generis colis cultorem.

Ave, quae vitae nostrae generas satorem.

Ave, terra, quae miserationum fecunditatem germinas.

* Ave, mensa, quae propitiationum affluentiam gestas.

*1339

Χαῖρε, ὅτι λειμῶνα τῆς τρυφῆς ἀναθάλλεις.
 Χαῖρε, ὅτι λιμένα τῶν ψυχῶν ἐτοιμάζεις.
 Χαῖρε, δεκτὸν πρεσβείας θυμίαμα.
 Χαῖρε, παντὸς τοῦ κόσμου ἐξίλασμα.
 Χαῖρε, Θεοῦ πρὸς θνητοὺς εὐδοκία.
 Χαῖρε, θνητῶν πρὸς Θεὸν παρῥησία.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

PG
92, 1340

Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων λογισμῶν ἀμφιβόλων ὁ σώφρων Ἰωσήφ ἐταράχθη· **2083**
 πρὸς τὴν ἀγαμὸν σε θεωρῶν, καὶ κλεψίγαμον ὑπονοῶν, ἄμεμπτε· μαθὼν δέ
 σου τὴν σύλληψιν ἐκ Πνεύματος ἁγίου, ἔφη·
 Ἀλληλούϊα.

Ἦκουσαν οἱ ποιμένες τῶν ἀγγέλων ὑμνούντων τὴν ἔνσαρκον Χριστοῦ
 παρουσίαν· καὶ δραμόντες, ὡς πρὸς ποιμένα, θεωροῦσι τοῦτον, ὡς ἀμὸν ἄμω-
 μον ἐν τῇ γαστρὶ Μαρίας βοσκηθέντα, ἣν ὑμνοῦντες εἶπον·

Χαῖρε, Ἀμνοῦ καὶ Ποιμένος μῆτηρ.
 Χαῖρε, αὐλὴ λογικῶν προβάτων.
 Χαῖρε, ἀοράτων ἐχθρῶν ἀμυντήριον.
 Χαῖρε, παραδείσου θυρῶν ἀνοικτήριον.

Ave, quoniam facis efflorere pratum deliciarum.
 Ave, quoniam praeparas portum animarum.
 Ave, acceptum orationis thymiamma.
 Ave, totius orbis propitiatio.
 Ave, Dei benevolentia erga mortales.
 Ave, mortalium ad Deum fiducia.
 Ave, sponsa innupta.

PG
92, 1339

Intus habens ancipitum cogitationum tumultum, turbatus est **2083**
 castus Ioseph in te nuptiarum expertem, et furtinubam est suspica-
 tus, o innocens: at vero edoctus tuam de Spiritu sancto concep-
 tionem, dixit:
 Alleluia.

Audierunt pastores angelos collaudantes Christi praesentiam
 in carne; et postquam tamquam ad Pastorem cucurrerunt, ipsum, ut
 agnum immaculatum, in sinu Mariae enutritum intuentur; quam
 hymnis celebrantes dixerunt:

Ave, Agni et Pastoris mater.
 Ave, rationalium ovium ovile.
 Ave, hostium invisibilium propulsatio.
 Ave, ianuarum paradisi reseratio.

Χαῖρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλονται τῇ γῇ.
 Χαῖρε, ὅτι τὰ ἐπίγεια συγχορεύει οὐρανοῖς.
 Χαῖρε, τῶν ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα.
 Χαῖρε, τῶν ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος.
 Χαῖρε, στεῖρρόν τῆς πίστεως ἔρεισμα.
 Χαῖρε, λαμπρόν τῆς χάριτος γνώρισμα.
 Χαῖρε, δι' ἧς ἐγυμνώθη ὁ ἄδης.
 Χαῖρε, δι' ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

- 2084** Θεοδρόμον ἀστέρα θεωρήσαντες Μάγοι, τῇ τούτου ἠκολούθησαν αἰγλή· PG
92, 1340
 καὶ ὡς λύχνον κρατοῦντες αὐτόν, δι' αὐτοῦ ἠρεύνων κραταῖον Ἀνακτα· καὶ
 φθάσαντες τὸν ἄφθαστον, ἐχάρησαν, αὐτῷ βοῶντες·
 Ἀλληλουῖα.

Ἴδον παῖδες Χαλδαίων ἐν χερσὶ τῆς Παρθένου τὸν πλάσαντα χειρὶ τοὺς
 ἀνθρώπους, καὶ Δεσπότην νοοῦντες αὐτόν, εἰ καὶ δούλου ἔλαβε μορφήν,
 ἔσπευσαν τοῖς δώροις θεραπεῦσαι, καὶ βοῆσαι τῇ εὐλογημένῃ·

Χαῖρε, ἀστέρος ἀδύτου μήτηρ.
 Χαῖρε, αὐγὴ μυστικῆς ἡμέρας.

Ave, quoniam coelestia laetantur cum terra.
 Ave, quoniam terrestria exsultant cum coelis.
 Ave, apostolorum os disertissimum.
 Ave, martyrum fortitudo invincibilis.
 Ave, firmum fidei fundamentum.
 Ave, splendidum gratiae documentum.
 Ave, per quam spoliatus est infernus.
 Ave, per quam induti sumus gloria.
 Ave, sponsa innupta.

- 2084** Stellae fulgorem secuti sunt Magi, quam viderant cursu suo ten- PG
92, 1339
 dentem ad Deum; eaque tanquam lucerna muniti, potentem inqui-
 rebant regem; et quem assequi nemo potest, assecuti, gavisī sunt,
 ad ipsum clamantes:
 Alleuia.

In manibus Virginis cum viderunt Chaldaei, qui manu formavit
 homines, ipsumque Dominum esse sentientes, quamvis servi for-
 mam accepisset, studuerunt muneribus colere, et inclamare Bene-
 dictae:

Ave, stellae inocciduae mater.
 Ave, splendor mystici diei.

Χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον σθέσασα.
 Χαῖρε, τῆς Τριάδος τοὺς μύστας φωτίζουσα.
 Χαῖρε, τύραννον ἀπάνθρωπον ἐκβαλοῦσα τῆς ἀρχῆς.
 Χαῖρε, Κύριον φιλόανθρωπον ἐπιδείξασα Χριστόν.
 Χαῖρε, ἡ τῆς βαρβάρου λυτρουμένη θρησκείας.
 Χαῖρε, ἡ τοῦ βορβόρου ῥυομένη τῶν ἔργων.
 Χαῖρε, πυρὸς προσκύνησιν παύσασα.
 Χαῖρε, φλογὸς παθῶν ἀπαλλάττουσα.
 Χαῖρε, πιστῶν ὁδηγὲ σωφροσύνης.
 * Χαῖρε, πασῶν γενεῶν εὐφροσύνη.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

*1341

Κήρυκες θεοφόροι γεγονότες οἱ Μάγοι, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐκτελέσαντές σου τὸν χρησμόν, καὶ κηρύξαντές σε τὸν Χριστὸν ἅπασιν· ἀφέντες τὸν Ἑρώδη, ὡς λυρώδη, μὴ εἰδότα ψάλλειν·
 Ὑλληλούϊα.

PG
92, 1341

Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωτισμὸν ἀληθείας, ἐδίωξας τοῦ ψεύδους τὸ σκότος· τὰ γὰρ εἰδῶλα ταύτης, Σωτήρ, μὴ ἐνέγκαντά σου τὴν ἰσχὺν πέπτωκεν· οἱ τοῦτων δὲ ῥυσθέντες ἐδόων πρὸς τὴν Θεοτόκον·
 Χαῖρε, ἀνόρθωσις τῶν ἀνθρώπων.

2085

Ave, quae deceptionis fornacem exstinxisti.
 Ave, quae Trinitatis arcana addiscentes illuminas.
 Ave, quae inhumanum tyrannum e principatu deiecisti.
 Ave, quae Christum esse misericordem Dominum ostendisti.
 Ave, quae a barbara superstitione redimis.
 Ave, quae ab operum coeno eximis.
 Ave, quae fecisti cessare ignis adorationem.
 Ave, quae a flamma passionum eruis.
 Ave, fidelium temperantiae gubernatrix.
 * Ave, generationum omnium laetitia.
 Ave, sponsa innupta.

*1342

Deiferi praecones effecti Magi, reversi sunt Babylonem; tuoque oraculo obsecuti, te Christum annuntiarunt omnibus populis, relicto Herode, tanquam deliro, qui non novit psallere:
 Alleluia.

PG
92, 1342

Veritatis splendore in Aegyptum immisso, mendacii tenebras inde expulisti: huius enim regionis idola, cum tuam, Salvator, virtutem ferre non possent, ceciderunt: qui vero ab his liberati sunt ad Deiparam clamabant:
 Ave, hominum erectio.

2085

Χαῖρε, κατάπτωσις τῶν δαιμόνων.
 Χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν πλάνην πατήσασα.
 Χαῖρε, τῶν εἰδώλων τὸν δόλον ἐλέγξασα.
 Χαῖρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραῶ τὸν νοητόν.
 Χαῖρε, πέτρα ἢ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωὴν.
 Χαῖρε, πύρινε στύλε ὁδηγῶν τοὺς ἐν σκότει.
 Χαῖρε, σκέπη τοῦ κόσμου πλατυτέρα νεφέλης.
 Χαῖρε, τροφή τοῦ μάννα διάδοχε.
 Χαῖρε, τρυφῆς ἀγίας διάκονε.
 Χαῖρε, ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.
 Χαῖρε, ἐξ ἧς ῥέει μέλι καὶ γάλα.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Μέλλοντος Συμεῶνος τοῦ παρόντος αἰῶνος μεθίστασθαι τοῦ ἀπατεῶνος,
 ἐπεδόθης ὡς βρέφος αὐτῷ· ἀλλ' ἐγνώσθης τούτῳ καὶ Θεὸς τέλειος· διόπερ
 ἐξεπλάγη σου τὴν ἄρρητον σοφίαν, κρᾶζων·
 Ἀλληλούϊα.

- 2086 Νέαν ἔδειξε κτίσιν ἐμφανίσας ὁ Κτίστης ἡμῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γενομένοις· PG 92, 1341
 ἐξ ἀσπόρου βλαστήσας γαστρός, καὶ φυλάξας ταύτην, ὥσπερ ἦν, ἀφθορον,
 ἵνα τὸ θαῦμα βλέποντες, ὑμνήσωμεν αὐτὴν βοῶντες·

Ave, daemonum subversio.
 Ave, quae fraudis errorem conculcasti.
 Ave, quae idolorum fallaciam redarguisti.
 Ave, mare, quod intellectualem Pharaonem demersisti.
 Ave, petra, quae sitientes vitam potasti.
 Ave, ignea columna, quae degentes in tenebris dirigis.
 Ave, mundi umbraculum nube longius se extendens.
 Ave, esca mannae succedanea.
 Ave, sanctarum deliciarum ministra.
 Ave, terra promissionis.
 Ave, ex qua fluit mel et lac.
 Ave, sponsa innupta.

Transmigraturo Simeoni e praesenti fallaci saeculo, traditus
 ei fuisti, velut infans; sed agnitus es ab hoc etiam Deus perfectus;
 quapropter admiratus est tuam ineffabilem sapientiam, exclamans:
 Alleluia.

- 2086 Cum seipsum nobis ille, a quo sumus facti, manifestavit Creator, PG 92, 1342
 novum ostendit genus creaturae: ex ventre enim germinavit sine
 semine, ipsumque ventrem reliquit, sicuti erat, incorruptum; ut
 nos miraculum videntes laudemus ipsam Virginem clamantes:

Χαῖρε, τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας.
 Χαῖρε, τὸ στέφος τῆς ἐγκρατείας.
 Χαῖρε, τῆς ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπουσα.
 Χαῖρε, τῶν ἀγγέλων τὸν βίον ἐμφαίνουσα.
 Χαῖρε, δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί.
 Χαῖρε, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὅφ' οὗ σκέπονται πολλοί.
 Χαῖρε, κυοφοροῦσα ὁδηγὸν πλανωμένοις.
 Χαῖρε, ἀπογεννώσα λυτρωτὴν αἰχμαλώτοις.
 Χαῖρε, κριτοῦ δικαίου δυσώπησις.
 Χαῖρε, πολλῶν πταιόντων συγχώρησις.
 Χαῖρε, στολὴ τῶν γυμνῶν παρρησίας.
 Χαῖρε, στοργὴ πάντα πόθον νικῶσα.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Ἐέον τόνον ἰδόντες ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου, τὸν νοῦν εἰς οὐρανούς μεταθέντες· διὰ τοῦτο γὰρ ὁ ὑψηλὸς Θεὸς ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινὸς ἄνθρωπος, βουλόμενος ἐλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος τοὺς αὐτῷ βοῶντας·

Ἀλληλουῖα.

*1344

* Ὁλος ἦν ἐν τοῖς κάτω, καὶ τῶν ἄνω οὐδ' ὅλως ἀπῆν ὁ ἀπερίγραπτος

Ave, flos incorruptibilitatis.
 Ave, corona continentiae.
 Ave, quae typum resurrectionis praemonstras.
 Ave, quae angelorum vitam repraesentas.
 Ave, arbor splendido fructu dives, quo fideles nutriuntur.
 Ave, lignum, cuius grata foliorum umbra proteguntur multi.
 Ave, quae gestas in utero ducem errantibus.
 Ave, quae gignis redemptorem captivis.
 Ave, iusti iudicis exoratio.
 Ave, multorum peccantium indulgentia.
 Ave, stola eorum qui nudi sunt fiducia.
 Ave, amor omne desiderium superans.
 Ave, sponsa innupta.

Peregrinum intuentes partum peregrinemur a mundo, mentem in coelum transferentes: ob id enim excelsus Deus humilis homo in terra apparuit, volens in altum trahere clamantes ad se:

Alleluia.

*1343

* Totum erat in inferioribus, et a superioribus nequitquam aberat in-

Λόγος· συγκατάβασις γὰρ θεϊκή, οὐ μετάβασις δὲ τοπικὴ γέγονε, καὶ τόκος ἐκ Παρθένου θεολήπτου ἀκουούσης ταῦτα·

Χαῖρε, Θεοῦ ἀχωρήτου χώρα.

Χαῖρε, σεπτοῦ μυστηρίου θύρα.

Χαῖρε, τῶν ἀπίστων ἀμφίβολον ἄκουσμα.

Χαῖρε, τῶν πιστῶν ἀναμφίβολον καύχημα.

Χαῖρε, ὄχημα πανάγιον τοῦ ἐπὶ τῶν Χερουβίμ.

Χαῖρε, οἶκημα πανάριστον τοῦ ἐπὶ τῶν Σεραφίμ.

Χαῖρε, ἡ τάναντία εἰς ταῦτὸ ἀγαγοῦσα.

Χαῖρε, ἡ παρθενίαν καὶ λοχείαν ζευγνῦσα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἐλύθη παράβασις.

Χαῖρε, δι' ἧς ἠνοιχθη παράδεισος.

Χαῖρε, ἡ κλεῖς τῆς Χριστοῦ βασιλείας.

Χαῖρε, ἐλπίς ἀγαθῶν αἰωνίων.

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Πᾶσα φύσις ἀγγέλων κατεπλάγη τὸ μέγα τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον· τὸν ἀπρόσιτον γάρ, ὡς Θεόν, ἐθεώρει πᾶσι προσιτὸν ἄνθρωπον, ἡμῖν μὲν συνδιάγοντα, ἀκούοντα δὲ παρὰ πάντων οὕτως·

Ἀλληλούϊα.

circumscriptum Verbum; descensio enim divina, non vero transmigrationis localis fuit etiam partus Virginis afflatae Deo, quae haec audit:

Ave, incomprehensibilis Dei comprehensio.

Ave, mysterii venerandi ianua.

Ave, infidelium dubia auditio.

Ave, fidelium indubia gloriatio.

Ave, currus sanctissimus eius, qui sedet super Cherubim.

Ave, domicilium praestantissimum eius, qui est super Seraphim.

Ave, quae contraria in unum conciliasti.

Ave, quae virginitatem et partum coniunxisti.

Ave, per quam soluta est praevaricatio.

Ave, per quam apertus est paradisos.

Ave, clavis regni Christi.

Ave, spes aeternorum bonorum.

Ave, sponsa innupta.

Universa angelorum natura magnum tuae incarnationis opus demirata est; inaccessibilem enim, ut Deum, omnibus accessibilem, ut hominem, videbat; conversatum quidem nobiscum, et audientem ab omnibus hoc modo:

Alleluia.

PG
92, 1344

Ῥήτορας πολυφθόγγους, ὡς ἰχθύας ἀφώνους, ὁρῶμεν ἐπὶ σοί, Θεοτόκε· 2087
ἀποροῦσι γὰρ λέγειν τὸ πῶς, καὶ παρθένος μένεις, καὶ τεκεῖν ἴσχυσας· ἡμεῖς
δὲ τὸ μυστήριον θαυμάζοντες, πιστῶς βοῶμεν·

Χαῖρε, σοφίας Θεοῦ δοχεῖον.

Χαῖρε, προνοίας αὐτοῦ ταμεῖον.

Χαῖρε, φιλοσόφους ἀσόφους δεικνύουσα.

Χαῖρε, τεκνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα.

Χαῖρε, ὅτι ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζητικοί.

Χαῖρε, ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί.

Χαῖρε, τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκάς διασπῶσα.

Χαῖρε, τῶν ἀλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα.

Χαῖρε, βυθοῦ ἀγνοίας ἐξέλκουσα.

Χαῖρε, πολλοὺς ἐν γνώσει φωτίζουσα.

Χαῖρε, ὅλκας τῶν θελόντων σωθῆναι.

Χαῖρε, λιμὴν τῶν τοῦ βίου πλωτήρων.

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον ὁ τῶν ὅλων κοσμήτωρ, πρὸς τοῦτον αὐτεπάγ-

PG
92, 1343

Rhetores eloquentissimos, quasi mutos pisces esse circa te vi- 2087
demus, o Deipara: non enim satis sunt explicare, quomodo et virgo
permanes, et parere potueris: at nos mysterium admirati fideliter
clamamus:

Ave, sapientiae Dei receptaculum.

Ave, providentiae ipsius promptuarium.

Ave, quae philosophos ostendis insipientes.

Ave, quae eloquentiae magistros eloquentia destitutos redarguis.

Ave, quoniam callidi perscrutatores desipuerunt.

Ave, quoniam fabularum auctores emarcuerunt.

Ave, quae Atheniensium ambages dissolvis.

Ave, quae piscatorum sagenas imples.

Ave, quae a profundo ignorantiae extrahis.

Ave, quae multos in scientia illuminas.

Ave, navis servari cupientium.

Ave, portus in hac vita navigantium.

Ave, sponsa innupta.

Volens rerum omnium Conditor mundum servare, in hunc ipsum
sponte descendit, et cum, quatenus Deus est, pastor esset, propter

γελτος ἦλθε, καὶ ποιμὴν ὑπάρχων, ὡς Θεός, δι' ἡμᾶς ἐφάνη καθ' ἡμᾶς ἀν-
θρωπος· ὁμοίῳ γὰρ τὸ ὅμοιον καλέσας, ὡς Θεὸς ἀκούει·

Ἀλληλούϊα.

- 2088 Τεῖχος εἰ τῶν παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε, καὶ πάντων τῶν εἰς σὲ προ-
στρεχόντων· ὁ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς κατεσκεύασέ σε Ποιητής,
ἄχραντε, οἰκήσας ἐν τῇ μήτρᾳ σου, καὶ πάντας σοι προσφωνεῖν διδάξας·

PG
92, 1344

Χαῖρε, ἡ στήλη τῆς παρθενίας.

Χαῖρε, ἡ πύλη τῆς σωτηρίας.

Χαῖρε, ἀρχηγὲ νοητῆς ἀναπλάσεως.

* Χαῖρε, χορηγὲ θεϊκῆς ἀγαθότητος.

*1345

Χαῖρε, σὺ γὰρ ἀνεγέννησας τοὺς συλληφθέντας αἰσχυροῦς.

Χαῖρε, σὺ γὰρ ἐνουθέτησας τοὺς συληθέντας τὸν νοῦν.

Χαῖρε, ἡ τὸν φθορέα τῶν φρενῶν καταργοῦσα.

Χαῖρε, ἡ τὸν σπορέα τῆς ἀγνείας τεκοῦσα.

Χαῖρε, παστάς ἀσπόρου νυμφεύσεως.

Χαῖρε, πιστοὺς Κυρίῳ ἀρμόζουσα.

Χαῖρε, καλὴ κουροτρόφε παρθένων.

Χαῖρε, ψυχῶν νυμφοστόλε ἀγίων.

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

nos apparuit nobiscum homo: similitudine enim nostra ad se vocata,
ut Deus audit:

Alleluia.

- 2088 Virginum et omnium ad te confugientium murus es, Virgo Dei-
para; Factor enim coeli et terrae in utero tuo commoratus ad hoc
te instruxit, o immaculata, docuitque omnes salutare:

PG
92, 1343

Ave, columna virginitatis.

Ave, porta salutis.

Ave, auctrix spiritalis reformationis.

* Ave, divinae bonitatis ministra.

*1346

Ave, tu enim turpiter conceptos regenerasti.

Ave, tu enim mente captos ad mentem revocasti.

Ave, quae mentium corruptorem depressisti.

Ave, quae puritatis satorem peperisti.

Ave, thalamus incontaminati connubii.

Ave, quae fideles aptas Domino.

Ave, speciosa Virgo virginum alitrix.

Ave, sanctarum animarum pronuba.

Ave, sponsa innupta.

Ὕμνος ἅπας ἡττᾶται, συνεκτείνεσθαι σπεύδων τῷ πλήθει τῶν πολλῶν οἰκτιρμῶν σου· ἱσαριθμούς γάρ τῇ ψάμμῳ ἑδᾶς ἂν προσφερόμέν σοι, Βασιλεῦ ἄγιε, οὐδὲν τελοῦμεν ἄξιον, ὧν δέδωκας ἡμῖν τοῖς σοι βοῶσιν·

Ἄλληλούϊα.

Φωτοδόχον λαμπάδα τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν ὁρῶμεν τὴν ἁγίαν Παρθέ-
νον· τὸ γὰρ ἄϋλον ἄπτουσα φῶς ὁδηγεῖ πρὸς γνῶσιν θεϊκὴν ἅπαντας· αὐγῇ
τὸν νοῦν φωτίζουσα, κραυγῇ δὲ τιμωμένη ταῦτα·

Χαῖρε, ἀκτίς νοητοῦ ἡλίου.

Χαῖρε, βολίς τοῦ ἀδύτου φέγγους.

Χαῖρε, ἀστραπὴ τὰς ψυχὰς καταλάμπουσα.

Χαῖρε, ὥς βροντὴ τοὺς ἐθχροὺς καταπλήττουσα.

Χαῖρε, ὅτι τὸν πολύφωτον ἀνατέλλεις φωτισμόν.

Χαῖρε, ὅτι τὸν πολύρρυτον ἀναβλύζεις ποταμόν.

Χαῖρε, τῆς κολυμβήθρας ζωγραφοῦσα τὸν τύπον.

Χαῖρε, τῆς ἀμαρτίας ἀναιροῦσα τὸν ρύπον.

Χαῖρε, λουτὴρ ἐκπλύνων συνείδησιν.

Χαῖρε, κρατὴρ κερνῶν ἀγαλλίαςιν.

Χαῖρε, ὁσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας.

Hymnus omnis, qui multarum miserationum tuarum magnitudinem complecti velit, minor est, et deficit: quamvis enim arenae aequalia tibi offeramus cantica, o Rex sancte, nihil dignum iis peragimus, quae dedisti nobis clamantibus ad te:

Alleluia.

Vivae lucis lampadem, quae degentibus in tenebris apparuit, intuemur sanctam Virginem: immateriale enim lumen accendens ad divinam cognitionem omnes adducit ipsa, quae suo splendore mentem illuminat, et clamore nostro sic honoratur:

Ave, radius solis intellectualis.

Ave, iubar lucis inocciduae.

Ave, fulgor animas illustrans.

Ave, ut tonitru hostes consternans.

Ave, quoniam splendorem emittis multiplicem.

Ave, quoniam flumen effundis multifluum.

Ave, quae piscinae refert imaginem.

Ave, quae sordes tollis peccati.

Ave, pelvis abluens conscientiam.

Ave, crater miscens exultationem.

Ave, bonus odor suavitatis Christi.

Χαῖρε, ζωὴ μυστικῆς εὐωχίας.

Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Χάριν δοῦναι θελήσας ὀφλημάτων ἀρχαίων ὁ πάντων χρεωλύτης ἀνθρώπων, ἐπεδήμησε δι' ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς ἀποδήμους τῆς αὐτοῦ χάριτος, καὶ σχίσας τὸ χειρόγραφον, ἀκούει παρὰ πάντων οὕτως·

Ἀλληλούϊα.

2089

Ψάλλοντές σου τὸν τόκον ἀνυμνοῦμέν σε πάντες, ὡς ἔμψυχον ναόν, Θεοτόκε· ἐν τῇ σῇ γὰρ οἰκήσας γαστρὶ ὁ συνέχων πάντα τῇ χειρὶ Κύριος, ἡγίασεν, ἐδόξασεν, ἐδίδαξε βοᾶν σοι πάντας·

PG
92, 1345

Χαῖρε, σκηνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου.

Χαῖρε, ἁγία ἁγίων μείζων.

Χαῖρε, κιβωτὴ χρυσεωθεῖσα τῷ Πνεύματι.

Χαῖρε, θησαυρὸς τῆς ζωῆς ἀδαπάνητε.

Χαῖρε, τίμιον διάδημα βασιλέων εὐσεβῶν.

Χαῖρε, καύχημα σεβάσμιον ἱερέων εὐλαβῶν.

Χαῖρε, τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀσάλευτος πύργος.

Χαῖρε, τῆς βασιλείας τὸ ἀπόρθητον τεῖχος.

Χαῖρε, δι' ἧς ἐγείρονται τρόπαια.

Ave, vita mystici convivii.

Ave, sponsa innupta.

Gratiam cum decrevisset de antiquis debitis facere ille, qui omnium debita solvit, per seipsum ad eos commigravit, qui ab eius gratia discesserant; scissoque chirographo a cunctis sic audit:

Alleluia.

2089

Omnes, qui tuum canimus partum, te velut animatum templum laudamus, o Deipara; cum enim in tuo ventre habitasset, qui omnia manu continet Dominus, te sanctificavit, glorificavit, docuitque omnes ad te clamare:

PG
92, 1346

Ave, tabernaculum Dei et Verbi.

Ave, sancta sanctis maior.

Ave, arca Spiritu deaurata.

Ave, thesaurus vitae inexhaustus.

Ave, pretiosum piorum regum diadema.

Ave, religiosorum sacerdotum augusta gloriatio.

Ave, Ecclesiae turris inconcussa.

Ave, regni murus inexpugnabilis.

Ave, per quam excitantur tropaea.

Χαῖρε, δι' ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσι.
 Χαῖρε, χρωτὸς τοῦ ἐμοῦ θεραπεία.
 Χαῖρε, ψυχῆς τῆς ἐμῆς σωτηρία.
 Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

- *1348 * Ω πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τῶν πάντων ἀγίων ἀγιώτατον Λόγον, δεξαμένη τὴν νῦν προσφοράν, ἀπὸ πάσης ῥύσαι συμφορᾶς ἅπαντας, καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως τοὺς σοι βοῶντας·
 Ἀλληλούϊα.

IN S. CRUCEM

- Com¹
 224 [...] Ἐπήγαγε δὲ καὶ ὁ προφητευθεὶς σήμερον λόγος τὴν μνήμην τοῦ σταυροῦ, καὶ τὴν ῥίζαν. Ῥίζαν δὲ ποίαν ὁμολογεῖ τοῦ σταυροῦ; Τὴν παρθενίαν· ἥγουν, τὴν τὸν παθόντα τεκοῦσαν παρθένον· τεκοῦσαν οὐ νόμῳ φύσεως, ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ τεχνίτου τῆς φύσεως.
 Μὴ οὖν ἀπαίτει ἐπὶ τῆς παρθένου τὸν ἄνδρα, ἐπεὶ ἀπαιτηθῇ καὶ σὺ ἐπὶ τοῦ Ἀδὰμ τὴν γυναῖκα. Ἐὰν γὰρ λέγῃς· πῶς ἐγέννησεν ἡ παρθένος ἀνὲρ ἄνδρός; ἐρῶ σοι κἀγώ· πῶς ἡ Εὐὰ προῆλθεν ἐκ τοῦ Ἀδὰμ ἀνὲρ γιναικός; [...]

2090

Ave, per quam concidunt hostes.
 Ave, corporis mei medela.
 Ave, animae meae salus.
 Ave, sponsa innupta.

- *1347 * O cunctis laudibus honoranda Mater, quae sanctorum omnium sanctissimum Verbum peperisti, praesenti oblatione suscepta, ab omni calamitate cunctos libera, et a futuro redime supplicio ad te clamantes:
 Alleluia.

- Com¹
 224 [...] Sermo hodie ex Propheta depromptus, Crucis memoriam, radicemque adiecit. Quam vero Crucis profitetur radicem? Nempe virginitatem; id est Virginem eum enixam, qui sustinuit Crucem; quae non lege naturae, sed eius artificis potentia pepererit, atque virtute.
 Noli ergo in Virgine virum exigere; nam abs te quoque in Adamo exigetur foemina. Siquidem enim dicas: «Qua vero ratione genuit Virgo sine viro» quaeram ex te et ego, quomodo Eva sine foemina processit ex Adamo? Quid autem necesse ut corpori corpus componamus? [...]

2090

¹ Com = F. COMBEFIS, S. Io. Chrysostomi *De educandis liberis liber aureus*, Parisiis, 1656.

«L'homélie, citée par Jean Damascène sous le nom de Sévérien, lui a été restituée»: RPhTh 551; cf. BHG III, app. I, n. 13.